

Verlag uitgeoefende activiteiten 2023

(secretarieel jaarverslag 2023)

Stichting De Groninger Poldermolens

1. Bestuurssamenstelling

De samenstelling van het bestuur van Stichting De Groninger Poldermolens (SDGP) was in 2023 - op één uitzondering na (*) - gelijk aan vorig jaar en wel als volgt: J. (Jan) Oomkes (voorzitter), W.G. (Wim) Huisman (secretaris), S.J. (Stoffer Jan) Haan (penningmeester), R.P. (Remt) Meijer (lid), S.J. (Sietske) Hilhorst-Elzinga (lid namens het Algemeen Bestuur van waterschap Noorderzijlvest, NZV), J. (Jeroen) Niezen (lid namens het Dagelijks Bestuur van waterschap Noorderzijlvest, NZV).

(*) Jeroen Niezen heeft in het tweede kwartaal van 2023 zijn lidmaatschap van het DB van het waterschap beëindigd en dientengevolge afscheid genomen van het bestuur van onze poldermolenstichting (m.i.v. 28 juni 2023). Hij is opgevolgd door B. (Bert) Wiersema, die op 6 december tot ons bestuur is togetreden.

2. Bestuursvergaderingen

Het bestuur vergaderde in het verslagjaar 2023 acht keer en wel op 1 februari, 22 maart, 13 april, 10 mei, 28 juni, 6 september, 18 oktober en 6 december. Op 13 april werd een extra bestuursvergadering gehouden over het eventueel aanvragen van de POM-status (zie verder onder 4, onder 13 april). Bestuursvergaderingen worden gehouden in de DB-kamer van het kantoorpand van waterschap Noorderzijlvest, Stedumermaar 1 te Groningen.

Bestuursvergaderingen worden als regel bijgewoond door technisch adviseur ing. A.K. (Anne) Wieringa van Wieringa (molen)bouwadvies, door financieel adviseur A.M. (Anne) de Jong van ADW, Administratief Dienstencentrum Welzijn (digitaal) en door adviseur molenaarswoningen G. (Gerard) Zeemans, werkzaam als senior projectleider bij waterschap Noorderzijlvest.

Met ingang van 1 januari 2024 wordt onze financiële administratie overgedragen aan en in het vervolg uitgevoerd door kantoor Vreugdenhil te Uithuizermeeden. Dit betekent dat we (na afronding van een aantal zaken in het eerste kwartaal van 2024 door ADW) afscheid nemen van A.M. (Anne) de Jong, die vanaf de oprichting van onze poldermolenstichting op uitstekende wijze onze financiële administratie verzorgde.

3. Onze missie

In 2023 hebben we volop uitvoering kunnen geven aan onze missie, die als volgt luidt:

- het in stand en werkende staat houden van al onze molens door onderhoud en restauratie;
- ze als maalwerktuig beschikbaar te stellen aan vrijwillige molenaars (draai- en maalvaardig houden) en aan molenaars in opleiding;
- en door ze open te stellen voor het publiek.

Behalve 18 molens beheert en onderhoudt onze Stichting ook drie molenaarswoningen.

4. De volgende onderwerpen stonden in 2023 o.a. ter bespreking / ter besluitvorming op de agenda

Algemeen. In elke bestuursvergadering staan molenaars, molens, molenerven (incl. molenbiotoop), molenaarswoningen, molendagen en overige molengerelateerde onderwerpen standaard op de agenda, en verder: de vaststelling van het verslag van de vorige vergadering, de stand van zaken betreffende uit te voeren acties (incl. aandachtspunten, zoals de staat van molenroeden), ingekomen en uitgegane stukken, uitnodigingen, rapportages, evaluaties, inventarisatie nieuwe onderwerpen, vaststelling datum volgende vergadering en rondvraag.

Bekostiging/Financiering. Een heel belangrijk, regelmatig terugkerend bespreekonderwerp is de bekostiging en financiering van het onderhoud en de restauratie van molens: monitoring van de staat van onderhoud, planning en control onderhoud en restauratie, het opvragen en beoordelen van offertes, het aanvragen van gelden bij het waterschap (Noorderzijvest), subsidies bij gemeenten (waarin onze molens staan) en de provincie (Groningen), aankloppen bij maatschappelijke fondsen (zoals het Cultuurfonds), BRIM/SIM (Besluit Rijkssubsidiëring Instandhouding Monumenten/Subsidie Instandhouding Monumenten), cofinanciering, financiële verantwoording, de jaarrekening en het jaarverslag enz. Technische en financiële zaken worden voorbereid en uitgevoerd door onze adviseurs.

De belangrijkste onderwerpen op een rij:

- 1 februari
  - bespreking opmerkingen, bijzonderheden uit jaarverslagen 2022 molenaars
  - molenpot en jaarlijkse vergoeding voor klein onderhoud molen en molenerf (vergoeding verhoogd)
  - de vraag of beroep mogelijk is op compensatieprojecten hoogspanningsmasten en –draden m.h.o. op toegankelijkheid poldermolen Zuidwendinger
  - prijsstijgingen materiaal, materieel en manuren en de gevolgen hiervan voor groot onderhoud en restauratie van onze molens
  - vaststelling verslag uitgevoerde activiteiten 2022 (secretarieel jaarverslag 2022)
- 22 maart
  - bezwaarschrift tegen besluit gemeente Eemsdelta inzake beëindiging onderhoudsbijdrage Olinger koloniemolen te Laskwerd
- 13 april
  - Uitvoerige bespreking van de optie de POM-status (Professionele Organisatie voor Monumentenbehoud) aan te vragen (n.a.v. het voornemen van het Groninger Monumentenfonds (GMF) om de Ommeland-objecten (het voormalige waterschapshuis en drie waarhuizen) af te stoten). Besluitvorming aangehouden in afwachting van nadere ontwikkelingen GMF / informatie NZV
- 10 mei
  - subsidieaanvraag bij Google
  - project herstel aantal molenbiotopen
  - project Groninger Wind
  - compensatie TenneT
  - vaststelling jaarrekening 2022
  - principebesluit: naar nieuw administratiekantoor m.i.v. 1 jan 24
  - voorstel ideaalbeeld verzekeren molenveld
  - besluit niet langer te streven naar het overdragen van korenmolen Wilhelmina aan een andere partij
- 28 juni
  - evaluatie excursie naar 3 molens (10 mei)
  - evaluatie Nationale Molendag en Groninger molenweekend

- brief aan gemeente Het Hogeland met als onderwerp 'Verzoek om een jaarlijkse subsidie voor de instandhouding van onze poldermolens in uw gemeente'
- hoorzitting Eemsdelta over beëindiging onderhoudsbijdrage Olinger koloniemolens
- voorlopige toekenning Google Grants programma
- vragenlijst kosten verzekeren molenveld
- 6 september
- adverteren in 'Op weg in de provincie'?
- optimaliseren bekendheid SDGP, genereren meer financiële middelen en meer activiteiten van en door onze molenaars
- 18 oktober
- evaluatie Groninger Wind 'Een draaiende toekomst voor onze molens' (6 okt)
- Google datacenter (biotoop); Google Grants heeft bericht € 10.000,00 subsidie toe te kennen voor voorzieningen bij molen Zuidwendinger te Vierverlaten
- schaderegelingen
- agenda najaarsbijeenkomst met molenaars
- bijdrage 2024 NZV voor SDGP
- 2^e tender GRRG (Groot Onderhoud Restauratie Rijksmonumenten Groningen)
- besluit op bezwaar gemeente Eemsdelta (ontvankelijk, maar uiteindelijk afgewezen)
- 6 december
- rapportage vergadering Molenadviesraad (verzekeren; gezamenlijk restauratiefonds voor molens na brand en storm?)
- rapportage bijeenkomst platform moleneigenaren (15 nov)
- rapportage overleg met gemeente Groningen over Westpoort i.r.t. de Zuidwendinger
- bijdrage 2023 van NZV voor SDGP en begroting 2024 van SDGP voor NZV
- brief van DHM over bescherming molenbiotoop in omgevingsplannen
- conceptbegroting SNN molenaarswoning bij molen Koningslaagte, De Eolus en De Jonge Held
- molendagen 2024
- uitvoering overstap van ADW/AMdJ naar kantoor Vreugdenhil m.i.v. 1 jan 2024
- vaststelling vergaderdata bestuursvergaderingen in 2024 en data bijeenkomsten met molenaars in 2024

5. Excursies

Op 10 mei bracht het bestuur in aanwezigheid van de technisch adviseur en adviseur molenaarswoningen een bezoek aan de molens De Jonge Held te Slaperstil, de Hilmahuister te Visvliet en De Eolus te Den Ham. Doel was de voorgenomen restauratiewerkzaamheden te bezien (Hilmahuister: gevlucht en meer; De Jonge Held: vijzel; De Eolus: kap).

6.a Bijgewoonde bijeenkomsten / vergaderingen

Bijeenkomsten van het Platform moleneigenaren, georganiseerd door Erfgoedpartners, werden bijgewoond op 24 mei en op 15 nov in het Berlagehuis te Usquert (eerder Lopende Diep, Groningen). Dit geldt ook voor (info)bijeenkomsten waar de molenbiotoop onderwerp van gesprek was of nog steeds is (Krimstermolen te Zuidwolde, korenmolen Wilhelmina te Noorderhoogebrug, de Zuidwendinger te Vierverlaten en 't Witte Lam te Zuidwolde).

Op 6 oktober bezocht een bestuursdelegatie een bijeenkomst van Groninger Wind in het openluchtmuseum te Warffum. Een van de sprekers was onze voorzitter, Jan Oomkes.

6.b Molenadviesraad De Hollandsche Molen (DHM)

Onze voorzitter maakt deel uit van de Molenadviesraad van De Hollandsche Molen (DHM). De Molenadviesraad adviseert De Hollandsche Molen gevraagd en ongevraagd over het door de

vereniging te voeren beleid zoals omschreven in artikel 2 van de statuten (van DHM). Hieronder vallen met name onderwerpen betreffende subsidiëring van instandhouding van molens, technische advisering, biotoopbeleid en beheeraspecten.

DHM bestudeert de mogelijkheid molens d.m.v. een (bij positief, instemmend besluit nog op te richten) onderlinge waarborgmaatschappij te verzekeren met als doel kosten te besparen.

7. Vrijwillige molenaars

Al onze molens hebben een 'vaste' vrijwillige molenaar (tevens molengids); een aantal molens heeft een molenteam. 27 molenaars (21 mannen en 6 vrouwen) houden onze 18 molens draaiend(e). Het aantal molenaars (en de bemensing) is (zijn) vrijwel stabiel. De gemiddelde leeftijd van de actieve molenaars is ruim 58 jaar (1 jan 2023). Er staan geen reservemolenaars meer in ons bestand (nog wel een molenaar in opleiding). De 'werkrelatie' tussen bestuur en molenaars is geregeld in een overeenkomst (gebaseerd op een modelovereenkomst van De Hollandsche Molen).

8. Jaarverslag molenaar(s)

De molenaars maken elk jaar een jaarverslag (van belang voor de molen, de molenaar, het bestuur, het waterschap en het archief) aan de hand van een aantal vaste items, zoals het aantal draai- en maaluren, klein onderhoud aan molen en molenerf, veiligheid, openstelling op gewone en bijzondere dagen, bezoekersaantallen; met aanvullingen naar eigen inzicht, bijv. weersomstandigheden, bezoekersgroepen, foto's. De verslagen worden verzameld, geanalyseerd en op papier bewaard (in de toekomst digitaal).

9. Bijeenkomsten met molenaars

Traditiegetrouw organiseert het bestuur jaarlijks twee bijeenkomsten met molenaars: een voorjaarsbijeenkomst en een najaarsbijeenkomst. Gelet op het feit dat onze molenstichting is ontstaan uit drie voormalige molenstichtingen (Fiveringo, Hunsingo en Westerkwartier) vinden de bijeenkomsten afwisselend in deze regio's plaats.

De voorjaarsbijeenkomst vond plaats op 18 april te Noorderhoogebrug. We gingen samen met de molenaars op excursie naar onze enige korenmolen 'Wilhelmina'. We werden rondgeleid door het molenaarsectpaar (beiden molenaar). De vergadering werd gehouden in het plaatselijke dorpshuis.

Op de agenda stonden o.a. de volgende onderwerpen: mededelingen door de voorzitter, stand van zaken betreffende de restauratie- en onderhoudsbehoefte 2023 van onze molens door onze technisch adviseur, informatiedeling over bouwplannen datacenter Google op Westpoort, gem. Groningen (relatie met windvang en bereikbaarheid Zuidwendinger) en project herstel molenbiotopen Krimstermolen te Zuidwolde en molen Wilhelmina en verder: voortgangsrapportage werkzaamheden molenaarswoningen door onze adviseur molenaarswoningen.

De najaarsbijeenkomst werd gehouden op 21 november in dorpshuis De Leeuw te Garmerwolde. Ook nu werd de nodige aandacht besteed aan de stand van zaken betreffende onderhoud en restauratie van molens en de behoefte aan onderhoud van onze drie molenaarswoningen en de stand van de uitvoering daarvan door respectievelijk onze technisch adviseur en adviseur molenaarswoningen. Na de pauze was er een optreden van verhalenvertelster en zangeres Luna Hamelink met als hoofdthema water en wind.

Bijeenkomsten met molenaars worden altijd goed bezocht. Het zijn ontmoetingen tussen het bestuur en de molenaars en tussen molenaars onderling. Na afloop is er alle gelegenheid voor informele en persoonlijke zaken (onder het genot van een hapje en een drankje).

10. 'Jarige' molens

Al onze molens zijn ouder dan 100 jaar. Aandacht wordt besteed aan het 150-jarig en 200-jarig bestaan van een molen. In 2023 bestond geen van onze molens precies 150 of 200 jaar. Dit is over een paar jaar wel het geval (De Palen in 2026).

11. 100-jarig bestaan De Hollandsche Molen (DHM)

In 2023 bestond De Hollandsche Molen 100 jaar. De Hollandsche Molen is vanaf 2023 koninklijk. Wij en onze molenaars namen (voor zover daartoe in de gelegenheid) lokaal/regionaal deel aan door DHM georganiseerde activiteiten.

12. Nationale Molendag

De Nationale Molendag was op zaterdag 13 en zondag 14 mei. Hieraan is door zo veel mogelijk molenaars met 'hun' molen deelgenomen.

13. Groninger molenweekend

Het Groninger molenweekend was op zaterdag 10 en zondag 11 juni. Ook hieraan is door onze molenaars zo veel mogelijk deelgenomen.

Het bestuur heeft het traditionele rondje tijdens het Groninger molenweekend langs de molens/molenaars ook dit jaar weer gemaakt: de bestuursleden bezoeken elk 3 molens en bezorgen de molenaars een paar presentjes als blijk van waardering voor de zorg voor onze molens. Dit werd door de molenaars weer op prijs gesteld.

14. Open Monumentendag

Onze molenaars hebben zo veel mogelijk deelgenomen aan Open Monumentendag op zaterdag 9 en zondag 10 september.

15. Externe contacten

Structureel c.q. incidenteel waren er contacten met: waterschap Noorderzijlvest, waterschap Hunze en Aa's, wetterskip Fryslân, de gemeenten waarin onze molens staan (Groningen, Westerkwartier, Het Hogeland, Eemsdelta), de provincie Groningen, Erfgoedpartners en Centrum Groninger Taal & Cultuur, Het Groninger Molenhuis, De Hollandsche Molen, het Gilde van Molenaars, Molenstichting Midden- en Oost-Groningen, Monumentenwacht Groningen, Het Groninger Landschap, Landschapsbeheer Groningen, subsidiënten, verzekeraars, molenonderhouds- en molenrestauratiebedrijven.

16. Contactgegevens

Voor contactgegevens (postadres, bezoekadres, e-mailadres, telefoonnummer) van en nadere informatie over Stichting De Groninger Poldermolens: zie www.degroningerpoldermolens.nl.

Aldus vastgesteld in de bestuursvergadering van 24 januari 2024